

O zveřejňování smluv rozhodují poslanecké výbory

Klíčový poslanecký výbor dnes dopoledne rozhoduje o tom, jakou podobu zákona o registru smluv doporučí poslancům ke schvalování. Může podpořit nebo odmítnout vládní kompromisní návrh a také doporučit některé zásadní změny, které by zákon ohrozily.

Zda se vůbec stihne zákon schválit včas, ovlivní ve čtvrtek odpoledne organizační výbor Sněmovny, který může zařadit normu do třetích čtení.

Ústavně právní výbor Sněmovny, který je podle nového jednacího řádu výborem garančním, dnes rozhoduje o tom, v jaké podobě se bude hlasovat o nejdéle odkládaném návrhu zákona ve Sněmovně. V červenci 2015 prošel zákon o registru smluv 2. čtením, když ho na jednání Sněmovny prosadili poslanci KDU-ČSL, ANO a část opozice za TOP09/STAN (viz <http://bit.ly/1TiiZjS>). Poslanci odhlasovali, že základem pro schvalování bude vládní komplexní pozměňovací návrh k původnímu návrhu Jana Farského (STAN). Vládní návrh zachovává základní principy zákona, nabízí některá zlepšení, ale také obsahuje řadu neodůvodněných výjimek, včetně ročního odkladu sankce. (viz *přehledné srovnání*)

Rizikem je nyní řada navržených pozměňovacích návrhů, především od poslanců ČSSD, které mohou zákon zablokovat. Například návrhy poslanců Milana Urbana (nakonec načten panem poslancem Zemánkem) a Jaroslava Foldyny, aby všechny svoje (i soukromé) smlouvy zveřejňovaly soukromé subjekty (firmy a neziskové organizace) v celém kalendářním roce, ve kterém dostanou dotace nad určitou výší. Jde o právní absurditu, neboť nutí subjekty předem odhadovat, zda jim bude dotace udělena. Navíc místo kontroly veřejných prostředků zahrnují i prostředky soukromé (peníze, které subjekty nemají z dotací).

Na druhou stranu expertní skupina Rekonstrukce státu poslancům doporučila návrhy opozičních poslanců, aby se zkrátilo „testovací“ období pro plnou účinnost zákona, a zrušila absolutní výjimka pro firmu ČEZ.

K zákonu se sešlo 20 pozměňovacích návrhů. Podstatné výjimky navrhuje také předseda TOP09 Miroslav Kalousek nebo poslanec ČSSD Vítězslav Jandák. (Seznam a hodnocení důležitých návrhů můžeme médiím poskytnout.)

Registr je po termínu

Podle původního vládního plánu měla Sněmovna v červenci poslední možnost schválit zákon o registru smluv, aby jeho plná účinnost nedopadla až na vládu další. Nyní záleží na ochotě vlády, zda přípravy uspíší. Vláda si zavádění zákona původně naplánovala na 21 měsíců – na přípravu internetové databáze smluv si Ministerstvo vnitra vyžádalo 9 měsíců a 12 měsíců má být odložen sankční mechanismus, kdy zveřejňování bude fakticky dobrovolné. Spolu

s předpokládaným časem na projednání ve Sněmovně a Senátu by podle harmonogramu vlády zákon plně účinkoval až v říjnu 2017, v řádném termínu voleb. (Podrobnosti <http://bit.ly/1NKu1uC>.)

„Z rozhovorů s jednotlivými poslanci jsme zjistili, že většina netuší, že kvůli odkládání zákona se nemusí za současné vlády automatickému zveřejňování smluv státu vůbec stihnout,“ říká Pavel Franc, ředitel Frank Bold, jedné z pěti garantských nevládních organizací platformy Rekonstrukce státu.

V současnosti je na stole kompromisní minimalistická, ale funkční verze

Podle stanoviska Rekonstrukce státu je nyní zákon minimalistickou variantou oproti původním představám. Dle tohoto návrhu se budou zveřejňovat smlouvy v elektronické podobě (nikoliv naskenované) a základní údaje (tzv. metadata) u většiny smluv nad 50 tisíc Kč. Zákon dopadá na státní správu, samosprávu, jimi ovládané firmy a příspěvkové organizace s několika málo výjimkami. Malé obce mají ze zákona „odklad“ na dva roky a státní firmy mají větší možnosti pro ochranu obchodního tajemství. Vyjmuty se také smlouvy s nepodnikajícími fyzickými osobami, mimo smluv o prodeji apod. (Viz <http://rekonstrukcestatu.cz/cs/archiv-novinek/9453-zacalo-druhe-cteni-zakona-o-zverejnovani-smluv>).



Přesně před rokem [premiér Sobotka předpověděl](#) schválení zákona na září 2014. Vicepremiér [Babiš plánoval](#), že se bude schvalovat v dubnu 2015. Letos v březnu [premiér věštil](#), že chce zákon schválit v prvním pololetí 2015.

Informace o poslední známé podobě zákona najdete v tiskové zprávě:
<http://www.rekonstrukcestatu.cz/novinky/udalosti/informace-pro-novinare-k-registru-smluv-2.pdf>

Rekonstrukce státu zaslala poslancům informaci (<http://bit.ly/1JLa6h7>) o nové studii ze Slovenska, která hodnotí dopady podobného zákona zavedeného v lednu 2011. Podle autorů studie vedlo zveřejňování mimo jiné k tomu, že vzrostla důvěra občanů ve stát a více firem se účastní soutěží o veřejné zakázky. Náklady na slovenský registr smluv byly několikanásobně nižší než odhady Ministerstva vnitra.

K tématu zákonů připravila platforma Rekonstrukce státu veřejnou kampaň, které upozorňuje, že každý týden je z veřejných prostředků utraceno více než 13 miliard korun bez toho, aby muselo být zveřejněno za co. Aktuální částku najdete na www.odtemneni.cz .

Informace o tom, kolik prostředků stát ročně utratí skrytě, najdete v analýze Centra pro aplikovanou ekonomii: http://cae.zindex.cz/wp-content/uploads/2015/05/2015-05-18_registr_objem-smluv.pdf

Obecné informace o zákoně najdete v Encyklopedii zákona o registru smluv: www.nejnejakon.cz

Kromě nejodkládanějšího zákona této sněmovny, jde podle autorů encyklopedie i o nejjednodušší zákon a nejprojednávanější zákon (byl projednán dvěma vládami i výbory dvou různých sněmoven a vznikly k němu hned dvě studie nákladů).

Další informace Vám poskytne

Nikola Hořejš, 775 270 214

O Rekonstrukci státu

Projekt Rekonstrukce státu byl zahájen v březnu 2013 s cílem prosadit 9 klíčových zákonů pro odpovědnou politiku. Závazek zákony prosadit podpořilo před volbami písemně více než 160 současných poslanců, včetně předsedů hlavních politických stran. Rekonstrukce státu dává dohromady občany, experty, politiky a byznysmeny, kteří zastávají různé politické názory, ale společně podporují pravidla pro fér politickou soutěž a otevřené vládnutí. www.rekonstrukcestatu.cz